

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Responsa De Ivre Canonico Præsertim Novissimo

Zype, Frans van den
Antverpiæ, M. DC. XLV.

§. V. De vsu, aut abusu contrario.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73071)

nas exequendas committere teneantur
Abbatissis, &c. satis animaduertit
officiū visitationis, & correctionis
Episcopi non versari circa con-
dendas leges; sed excessus vel de-
fectus in particulari; seu in indi-
uiduo corrigendos, & emendan-
dos. correctionis enim poenæ, &
poenitentia, quæ habeant execu-
tionem, quæ committenda ibi di-
citur Abbatissis &c. iam decretæ
esse debent aduersus hanc vel illam
personam: sic enim correctio visi-
tantis in promptu fit in notoriis, &
liquidis; & quasi ex facto, & in are-
na. *vt diximus in Iur. Pont. nou. anal. de
accus. n. 9. poenæ & poenitentia impo-
sitæ executio mox præsto est, cen-
sorio, & ædilitio quodam iure: ita
hic tamen; vt negetur ipsa visitan-
ti, sed regularibus referretur; mul-
to magis negetur legum latio. d. c.
luminoso. 18. q. 2.*

§. IV.

De Confessoris confirmatione,
& aliis ob Ordinario po-
stulandis.

I.
Heteroclitia
exemptio
quoad Co-
fessarios,

Heteroclitia iterum est hæc
Exemptio ex confirmatione
Confessoris generalis, facultatis
concessisse ad soluendum & liti-
gandum; & si qua sint alia. Sed hæc
aut per subsecutum priuilegium
exemptionis sublata sunt: *d. §. per
præmissa.* vbi ab exemptione tan-
tum excipitur *d. c. 26. arg. l. cum
prætor. D. de Iud. c. nonne. X. de præ-
sumpt.* aut pertinent ad illas Mar-
tini V. literas, quibus iterum ab
exemptione hæc fit exceptio; *ex-
ceptis illis, inquit, dumtaxat, in
quibus eadem B. ipsius Ordinis fundatrix
in suis regularibus institutis, & consti-
tutionibus expressè subiecit, subiecimus,
volumusque subesse; & ab omni iuris-
dictione superioritate, & potestate, &
dominio cuiusque alterius quauis etiam
auctoritate Apostolica, exemimus; &
totaliter liberauimus: an non suffi-
ciunt ad claram exemptionem, &*

totalem, illis exceptis, liberatio-
nem verba hæc Apostolica; an
sunt vani sine mēte soni? *d. l. Liben.*

§. V.

De vsu, aut abusu contrario.

Quo autem plures sunt exce-
ptiones, magis quidem hetero-
clita est exemptio; sed magis fir-
matur in non exceptis regula.
*Auth. de non alien. §. vt autem. quæ sa-
pe in aliquo vitata perdit officium.
1. D. de reg. iur. vnde omnis definitio
& vniuersalitas in iure periculosa
dicitur. l. omnis. D. eod. quamuis ca-
men eius causa dicatur potior, pro
quo est regula. gloss. carobique. eo que
grauior incumbit probatio iis, qui
per actus cōtrarios oppugnant ex-
emptionis possessionem, quia in
nullis plurium exceptionum com-
prehensos fuisse illos docere de-
bent; sed directè per priuilegium
non permittos: eosque authorita-
te ordinariā, & nullos delegatū ex-
ercitos. nam eo modo aliqui ca-
piunt interpretationem, quo pri-
uilegio aut iuri communi non de-
rogetur, c. cum dilectus. §. coram X.
de consuet. & quo sunt liciti. *l. in
D. pro socio.* & quo feminae simpli-
ces non sint deceptæ; dum exce-
piunt diocesanum sub qualitate
patris, qua eis regula illum debeat
& argumentantur, vt illi, *1. Regum
c. 7. homo sacerdos, de femine Aaron ce-
nit. non decipiet nos. sed scientes pri-
udentesque passæ sint illum præfer-
bere per eos actus, quos per priuile-
gium sciant non licere: quibus
non designantur in specie aliquæ
& multo minus vllæ vnquam leges,
statuta, aut ordinationes
per prædecessores diocesanum im-
perata, proferuntur, quas qui-
dem nec amicabiliter ad moni-
tum & normam c. cum persone
de priuileg. o. proponere fuit visum,
nec iudicialiter coram delegatis
de his hiscere; sed nunc demum
vulgantur quædam testimonia:
quæ**

quæ tamen nihil in specie de non
permisiss per dicta priuilegia asse-
runt. vel sunt eorum, qui similem
causam cum suis expectare pos-
sunt. quibus aduersatur c. causam.

1. 8. X. de iud. vbi glossa id exemplifi-
cat in materia exemptionis, qui
& interrogari deberent an iuxta
decretum d. c. porro foundationem
& priuilegia impexissent; & iuxta
c. 1. f. 25. de regul. Conc. Trid. om-
nem curam & diligentiam adhi-
buissent, vt ab illis, vt inquit, non
recederetur? quod primùm manda-
tum est in lege de regularibus vi-
sitandis, aut quomodocumque re-
gendis. Quæ omnia, aliaque de
quibus in d. c. cum persona verb. posses-
sione non violenta, non clandestina, &
c. si sacerdotes. 16. q. 3. vt si qua aliqui
contra patrum regulas definiuerint
non à die definitionis, sed mortis
illorum demum incipere præscrip-
tionem, pluraque alia quæ de illa
tradit Gratian. tot. q. 3. quæque alia

retigimus in Consult. can. de priuileg. conf.
3. in disquisitionem venire oportet,
si quando coram Iudice hæc
proponuntur. quamuis enim Iu-
dex quilibet cognoscit an sua sit
iurisdictio: l. si quis. D. de iudic. ta-
men cum iam per appellationem
ob defectum iurisditionis in par-
tem deuocatur, non amplius sibi
ius dicere, neque in exemptos
potest: tot. iii. C. Ne quis in sua caus.
sed seruanda est forma d. c. cum per-
sona: vel cum dubium aliquod oc-
currit, ad solam Sedem Apostoli-
cam interpretatio pertinet. c. cum
venissent. X. de iudic. l. si imperialis. C.
de leg. eaq; disertè illi in priuilegiis
huius ordinis reseruatur. sed &
cum non friuolè appellatur ab eo,
qui negatur esse Iudex, non potest
is in causa progredi, ac minimè
ad censuras. c. cum olim. de off. deleg. c.
cum dilectus. X. de relig. dom. multò
minus Ordinarius potuit præfari
monasterium ei tamquam Ordi-
nario esse subiectum, & pro summa
causâ interdicti assumere, quod re-

regulares declararint se nec posse,
nec velle statuta illius obseruare;
imò & ordinariam ipsius iurisdic-
tionem, & superioritatem nega-
rint. vbi tãquam læsæ maiestatis cri-
men, ac summum malorum recita-
tur id, quod crimine vacat. al-
legare, inquam exemptionem,
saluâ reuerentiâ, & Apostolicum
priuilegium. quod ne quidem na-
gligere, saluo iuramento de con-
seruandis monasterij iuribus, ex-
empti possunt. Et porro si præ-
scriptum erat aduersus huiusmodi
priuilegium, & foundationem; re-
plicare id oportuit; non ordina-
riam iurisdictionis & superiorita-
tis negationem, quæ competere
non poterat obstante priuilegio,
in causam interdicti assumere:
præsertim tam crudis verbis. cum
in materia præscriptionis quoad
exemptionem aliam formam exi-
gat d. c. cum persona: neque mox
præscriptio ius ipsum, priuile-
giumue perimat, sed exceptio-
nem tantum tribuat.

§. VI.

De Regularium confessio-
ne, promissione, re-
nunciatione con-
traria.

Qvod porro obiicitur regula-
rium confessio subiectionis,
& obedientiæ promissio; parum
momenti adfert. quippe nec ex-
pressa abbatissæ obedientiæ repro-
missio valet, si modo de exemptio-
ne constare possit. c. cum dilectus. X.
de relig. dom. cum etiam huic fides
data non noceat. c. cum in tempore. X.
de arbit. quin nec iuramentum. c.
13. X. de maioritat. & obediens. nullas
enim confessio vires habet, quæ
veritati repugnat, aut legi. vt à
confessis pro condemnatis habenda

f.
Si de exem-
ptione con-
stat, nihil
hæc profi-
ciunt.

C 2 dis